

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในประเทศไทยนั้นไม่มีเรื่องกระบวนการแรกจับตัวผู้ต้องขัง ระบุหลักเกณฑ์ไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 อันเนื่องมาจากกฎหมายมีความล้าสมัย เดิมต้องเข้าใจระบบในสมัยก่อนการบังคับโทษจำคุกเป็นรูปแบบแก้แค้นทดแทนโดยไม่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมาตรฐานสากล บางเรื่องประเทศไทยไม่ได้เป็นภาคีที่ดี หรือเพิ่งเข้ามาเป็นภาคีแล้วยังไม่มีการอนุวัติการมาเป็นกฎหมาย ในรูปแบบพระราชบัญญัติ การนำมาปรับเป็นระเบียบภายในให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ใช้ปฏิบัติเป็นการภายในซึ่งไม่มีนักกฎหมายจะรู้ระเบียบภายในได้ทำให้ยากที่จะเข้าใจระเบียบที่ปฏิบัติที่มีความชอบตามทฤษฎีหลักการปรับใช้โทษให้เหมาะสมกับตัวนักโทษแต่ละคน โดยของประเทศไทยที่ใช้อยู่ยังระหว่างระบบเก่าที่เน้นลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยการแก้แค้นทดแทน กับ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด แต่เรื่องการลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดของนักโทษแต่ละคนนั้นมุ่งเน้นแก้ไขตัวผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษที่เหมาะสมกับทั้งโทษและตัวผู้ต้องขังเองเป็นรูปแบบการลงโทษสมัยใหม่และได้ผลในหลายประเทศ แต่ทางปฏิบัติในเรื่องนี้ทำได้ยากในประเทศไทยและไม่เป็นในรูปแบบ Individualization of Punishment เพราะระบบของประเทศไทยไม่เอื้ออำนวยเพราะการใช้หลักการปรับใช้โทษให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เพราะไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดกับผู้ต้องขังจากการสอบสวนในชั้นของการสอบสวนพนักงานสอบสวน จะทำหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ตลอดจนพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งที่เป็นผลดีและผลร้ายต่อผู้ต้องหา รวมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับเหตุบรรเทาโทษของผู้ต้องหา นอกจากนี้พนักงานสอบสวนชอบที่จะดำเนินการสอบสวนผู้ต้องหาเกี่ยวกับความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญากรรมของเขาหรือประวัติของผู้ต้องหาแล้วเสนอต่ออัยการ โดยอัยการเองเมื่อรับสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยยังไม่ครบถ้วนเพียงพอ พนักงานอัยการก็ชอบที่จะสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ เพื่อให้มีข้อมูลเกี่ยวกับตัวจำเลยอย่างเพียงพอในการใช้ดุลพินิจว่าจะดำเนินคดีอาญากับจำเลยต่อไปหรือไม่ หากอัยการเห็นสมควรสั่งฟ้องก็จะมีการยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาล โดยในชั้นพิจารณาของศาลจะมีการสืบพยานโจทก์และจำเลย และเมื่อสืบพยานเสร็จสิ้น ก็จะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

ให้ทำการสืบเสาะตัวผู้ต้องขังมาประกอบคุณพินิจในการลงโทษของศาล ศาลจะมีการพิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้มาในระหว่างการดำเนินคดี บุคลิกลักษณะ ตลอดจนประวัติภูมิหลังของจำเลย และรายงานการสืบเสาะพินิจของพนักงานคุมประพฤติ เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจในกำหนดโทษด้วยการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินคดีอาญาที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ เนื่องจากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ดุลพินิจสั่งคดีของพนักงานอัยการ และเป็นประโยชน์ต่อศาลในการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับผู้กระทำผิดตามหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล

ดังนั้นการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำผิดจึงต้องหาแบบเปิดกว้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวจำเลยหรือผู้กระทำผิดให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดโทษเป็นไปอย่างถูกต้อง โดยนำมาใช้ในส่วนงานราชทัณฑ์ในการแรกรับตัวผู้ต้องขัง เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องขังต่อไป

ปัญหาที่สำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในด้านเรือนจำที่มีปริมาณจำกัดเพียง 143 แห่งที่ต้องมีการหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขังใหม่หมด เพราะกระบวนการยุติธรรมส่วนหน้าในชั้นตำรวจ ไม่ได้ทำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 131 และ 138 ปัญหาดังกล่าวที่ไม่มีข้อมูลที่พนักงานสอบสวนทำหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ตลอดจนพยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผลดีและผลร้ายต่อผู้ต้องหา รวมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับเหตุบรรเทาโทษของผู้ต้องหา รวมถึงให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเองหรือส่ง ประเด็นไปสอบสวนเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาฉิมของผู้ต้องหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบ ข้อความทุกข้อที่ได้มาแล้วเสนอต่ออัยการให้ฟ้องผู้ต้องหาให้เหมาะสมหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา เมื่อศาลได้ทราบข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานทั้งหมด ศาลอาจมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติ จะไปดำเนินการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด โดยรวบรวมข้อมูลจากคำให้การของผู้กระทำความผิดจากพยานบุคคลซึ่งอาจเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรือเพื่อนร่วมงานของผู้กระทำผิด รวมถึงตรวจสอบพยานเอกสารต่างๆ เช่น ส่งลายพิมพ์นิ้วมือผู้กระทำผิดไปตรวจสอบประวัติอาชญากรรม ตรวจสอบประวัติการทำงาน การศึกษา และความประพฤติจากหน่วยงานต่างๆ หรือเก็บตัวอย่างปัสสาวะของผู้กระทำความผิดไปตรวจสอบหาสารเสพติดให้โทษ นอกจากนี้ยังอาจส่งตัวผู้กระทำผิดไปให้แพทย์ตรวจเกี่ยวกับสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ เมื่อดำเนินการสืบเสาะเสร็จแล้ว พนักงานคุมประพฤติจะทำรายงานเสนอต่อศาลโดยมีหัวข้อรายงานที่สำคัญได้แก่ อายุของผู้กระทำ ประวัติของผู้กระทำ ความประพฤติของผู้กระทำการประพฤติดัวเป็นปกติทั้งในอดีตและปัจจุบันของผู้กระทำผิด สถิติปัญหาของผู้กระทำผิดหรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การอบรมศึกษาของผู้กระทำผิดอยู่ในระดับใด สุขภาพทางร่างกายและจิตใจ

ของผู้กระทำผิด สภาวะทางจิตใจว่ามีจิตฟื้นฟูเพื่อนหรือบกร่องทางจิตหรือไม่ อาชีพของผู้กระทำผิด สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้กระทำผิด นิสัยหรือความประพฤติของผู้กระทำผิดที่ปฏิบัติจนเคยชิน เพื่อศาลจะได้ลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด เพื่อให้ได้ข้อมูลส่วนนี้มาใช้ในชั้นราชทัณฑ์ ควรให้มีการบูรณาการระหว่างศาลกับราชทัณฑ์ในการให้ข้อมูลระหว่างพิจารณามาใช้ในชั้นราชทัณฑ์ ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องนักโทษล้นเรือนจำ ส่วนใหญ่มักมาจากปัญหาการกระทำความผิดซ้ำกลับเข้ามาในเรือนจำเป็นจำนวนมาก เพราะวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของไทยยังคงใช้ไม่ได้ผล ไม่มีการพัฒนาโปรแกรมที่ใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอาจจะด้วยสาเหตุจากปริมาณผู้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์น้อยกว่ากับผู้ต้องขังและผลจากการไม่มีข้อมูลที่มากพอของผู้ต้องขังที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาในตอนรับแรกตัวการสอบถามข้อมูลผู้ต้องขังก็ได้ไม่ครบถ้วน ไม่มีการนำประวัติภูมิหลังหรือมีการพยายามค้นหาตัวตนของผู้ต้องขังและลักษณะนิสัยเดิมของผู้ต้องขังมาประกอบการพิจารณาในการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง เมื่อมาถึงด่านสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีความรู้ด้านกฎหมายที่ไม่เพียงพอ หรือขาดนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา จิตแพทย์ ผู้ที่มีความรู้กฎหมายด้านอื่นๆ มาใช้ในการตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมทั้งที่เป็นผลดีผลร้ายและเหตุบรรเทาโทษ มาใช้ในการจำแนกลักษณะผู้ต้องตามกระบวนการของราชทัณฑ์

ตลอดจนรวมถึงการแจ้งสิทธิของประเทศไทยที่จะให้ผู้ต้องขังทราบว่ามิถูกไต่ถามใน การอยู่เรือนจำ คือควรต้องได้รับการอบรมทันทีหลังรับตัว โดยไม่นำไปรวมกับนักโทษคนอื่นที่มี อัตรโทษหรือจำแนกลักษณะแล้วอยู่คนละประเภทและไม่ควรนำมาอยู่รวมกันอาจจะมีการข่มขู่ ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน ควรให้เป็นหน้าที่ของแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ที่คอยให้การ อบรมและแจ้งกฎเกณฑ์ของการใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำตลอดระยะเวลาที่ต้องรับโทษ เพื่อไม่ให้ เป็นการซ้ำเติมผู้ต้องขังที่มีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่อยู่แล้วให้เลวร้ายลงอีก เพราะการปฏิบัติของไทยที่นำ เขามาขังไว้เฉยๆ โดยไม่มีการดำเนินใดๆ กับผู้ต้องขังเลย อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของ ผู้ต้องขังด้วย การที่ให้มีนักจิตแพทย์ของโรงพยาบาลของกรมราชทัณฑ์ นักจิตวิทยา และนักสังคม สงเคราะห์คอยให้ความดูแลในตอนแรกกับผู้ต้องขังปรับตัวไม่ได้ให้ยอมรับสภาพและเข้ารับการ บำบัดแก้ไขพฤติกรรมที่ชั่วร้ายออกไป โดยส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีทัศนคติที่ดีในการใช้ชีวิตใน เรือนจำไปตลอดจนครบกำหนดโทษที่ผู้ต้องขังผู้นั้นได้รับ รวมถึงมีมาตรการดูแลพิเศษ เพื่อช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัวออกสู่สังคม

มองในด้านมาตรฐานสากลในเรื่องมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของประเทศ ไทยยังไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องที่ว่าเรือนจำจะต้องดำเนินการตามรูปแบบการช่วยเหลือผู้ต้องขัง ทุกอย่างที่เหมาะสม ทั้งในด้านการเยียวยา การบำบัด การศึกษา การอบรมทางคุณธรรมและ

ทางจิตใจ วิญญาณมาใช้กับผู้ต้องขัง ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยียวยานักโทษให้เหมาะสมกับความต้องการของนักโทษรายบุคคลด้วย เพราะทัศนคติของผู้คุมเรือนจำกับนักโทษยังเป็นระบบเดิมที่มองว่าผู้กระทำผิดแก้ไขไม่ได้และมองว่าผู้ต้องขังไม่มีความเป็นมนุษย์ ต้องปฏิบัติด้วยความโหดร้ายให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำ เพราะขาดการเข้าใจในข้อมูลที่เหมาะสมในชั้นราชทัณฑ์ที่มองผู้กระทำผิดเป็นกรรมของการกระทำ

ในส่วนโปรแกรมการแก้ไขของผู้ต้องขังในประเทศไทยไม่มีการใช้แผนบังคับโทษโดยมีแค่การวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามความเหมาะสมกับความผิด การปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นเรื่องการที่แบ่งงานให้ผู้ต้องขังแต่ละคนทำไม่ใช่การมีแผนบังคับโทษใช้ในประเทศไทย การมีแผนบังคับโทษต้องเป็นการนำข้อมูลข้อเท็จจริง ตลอดจนพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งที่เป็นผลดีและผลร้ายต่อผู้ต้องหา รวมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเหตุบรรเทาโทษของผู้ต้องหาหาความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของเขาหรือประวัติของผู้ต้องหา มามีส่วนในการกำหนดในแผนบังคับโทษใช้กับผู้ต้องขังแต่ละราย

การที่ราชทัณฑ์ของไทยเพียงแค่การดำเนินการสอบถามข้อมูลกับผู้ต้องขังของแต่ละคนในชั้นแรกรับตัวโดยมีผู้ต้องขังอื่นๆ รวมอยู่มั่งจะได้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงมาสร้างโปรแกรมในการฝึกอาชีพโดยพิจารณาตามโทษหรือประเภทการทำความผิดที่ได้รับโดยไม่มีการนำเรื่องบุคลิกลักษณะเดิมของผู้ต้องขัง การศึกษา ความถนัดในเรื่องของการฝึกอาชีพหรือรวมถึงกิจกรรมยามว่าง ความสนใจ สภาพจิตใจ มาพิจารณาประกอบเพื่อหาหนทางให้มีการกล่อมเกลาคิดใจการฝึกหัดงานอาชีพตามความสนใจหรือความถนัดจะทำให้จิตใจสงบและถือเป็นการบำบัดวิธีหนึ่งให้ผลจากการปฏิบัติสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังรู้สำนึกว่าเขาได้กระทำผิดอันถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ผลจากการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังหากได้งานที่เหมาะสมใช้ว่าจะเป็น การแก้ไขพฤติกรรมที่ชั่วร้ายได้ จึงควรมีแผนบังคับโทษ ด้วยการสำรวจเพื่อหาวิธีบำบัดและหารือกับผู้ต้องขังถึงแผนบังคับโทษที่จะใช้กับเขาและมีมาตรการพิเศษอื่นๆ ได้แก่การย้ายไปยังสถานบำบัดทางสังคม หรือเข้าไปอยู่ในการบังคับโทษที่ปิดหรือเปิด หรือมีการบำบัดเป็นกลุ่ม มาตรการการฝึกอาชีพหรือมอบงานให้ทำ มาตรการบำบัดพิเศษหรือมาตรการจำเป็นสำหรับการเตรียมการปล่อยตัว และอาจมีการทบทวนแผนอย่างน้อยปีละครั้ง แผนบังคับโทษจะสำเร็จไม่ได้เลยหากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังผิดพลาด คือ ได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ผลคือทำให้นักโทษนั้นกลับมากระทำผิดซ้ำอีกได้ ผลการแก้ไขผู้ต้องขังเกิดความล้มเหลว จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลจากชั้นตำรวจ ชั้นอัยการ ศาล และราชทัณฑ์ เพื่อให้แผนบังคับโทษจำคุกบุคคลสัมฤทธิ์ผล

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ควรให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมส่วนหน้า โดยให้กฎหมายกำหนดให้ต้องรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดนั้น พนักงานสอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพียงเพื่อใช้ยื่นผู้ต้องหาอย่างเดียวไม่ได้ เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนต้องรวบรวมพยาน หลักฐานทุกชนิดทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษรวมถึงข้อเท็จจริงต่างๆ รวมถึงพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับเหตุบรรเทาโทษ เนื่องจากคดีอาญาตัดสินด้วยความจริงและการที่จะวินิจฉัยว่าสิ่งใด จริงหรือไม่ต้องฟังความทุกฝ่ายจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พนักงานสอบสวนจะต้องวางตัวเป็นกลาง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาและเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด” การรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาชญาของผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งข้อหาความทุกข้อที่ได้มาอันเกี่ยวกับความเป็นมาแห่งชีวิต และความประพฤติอันเป็นอาชญาให้ผู้ต้องหาทราบด้วย ผู้กระทำผิด โดยพนักงานสอบสวนจะต้องทำทุกอย่างเพื่อทำทุกอย่างเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งความจริงว่า จำเลยกระทำผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหา หรือไม่ และการกระทำผิดเกิดขึ้นจากสาเหตุใด และมีเหตุบรรเทาโทษหรือไม่ เพราะไม่ต้องการให้พนักงานสอบสวนกระทำการอันเป็นการเอาเปรียบจำเลยหรือผู้ต้องหา เพราะการสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนเขาเกี่ยวกับความประพฤติจากผู้อื่นอันเป็นการสอบสวนข้างเดียว จึงต้องมีการแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบและเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาได้ชี้แจงว่าข้อมูลดังกล่าวนั้นถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 138 ส่วนเนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจพนักงานอัยการ ในการเสนอความเป็นมาแห่งชีวิตของจำเลยต่อศาล เพื่อให้ศาลลงโทษผู้กระทำผิดให้เหมาะสมเป็นรายๆ ไป โดยอัยการมีอำนาจเพียงแค่สั่งให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 143 ทำให้สามารถใช้ดุลพินิจถ่วงดุลคดีอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพว่าสมควรสั่งฟ้องร้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้กระทำผิดเห็นควรให้เปิดโอกาสให้อำนาจพนักงานอัยการเข้ามามีบทบาทในการกำหนดโทษเบื้องต้นโดยสามารถเสนอความเห็นเกี่ยวกับอัตราโทษที่จำเลยสมควรได้รับต่อศาลภายหลังสืบพยานเสร็จแล้วได้ ว่าสมควรลงโทษจำเลยอย่างไร จึงจะเหมาะสมเหมือนในประเทศเยอรมันที่พนักงานอัยการมีอำนาจในส่วนนี้ทำให้พนักงานอัยการจึงจะทำให้อัยการสามารถเสนอโทษที่จะลงแก่จำเลยต่อศาลได้ เมื่อมาถึงศาลก็จะมีกำหนดโทษให้เหมาะสมได้โดยมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

ทำรายงานการสืบเสาะได้แก่ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การอบรมศึกษา สุขภาพ สภาวะแห่งจิต อาชีพ สิ่งแวดล้อม นิสัย สภาพความผิด และเหตุอื่นอันควรปราณี เมื่อข้อมูลที่ส่งมาให้ราชทัณฑ์มีทั้งข้อมูลจากพนักงานสอบสวน อัยการ และศาล ครบก็เป็นประโยชน์ในการจำแนก ลักษณะผู้ต้องขัง ตลอดจนใช้ในการสำรวจเพื่อบำบัดมาใช้ในแผนบังคับโทษ

5.2.2 ควรเน้นที่การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในเรือนจำที่เป็นนโยบาย ควรเป็นนโยบายของกรมราชทัณฑ์ โดยการใช้แผนบังคับโทษมาเป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษารายละเอียดในการทำแผนบังคับโทษที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมไทย โดยโครงการนำร่องนี้จะใช้เรือนจำต้นแบบในการนำแผนบังคับโทษรายบุคคลไปปฏิบัติเพื่อหาข้อบกพร่องในการบำบัดผู้ต้องขังและรวมถึงหามาตรการอื่นๆที่เป็นไปได้ในการใช้บังคับผู้ต้องขังเพราะบางเรื่องจากต่างประเทศไม่อาจนำมาใช้กับสภาพสังคมไทยได้ การนำร่องแผนบังคับโทษจะเริ่มใช้กับนักโทษชั้นดี ชั้นดีมาก และชั้นดีเยี่ยมก่อน เป็นตัวอย่างให้แก่เรือนจำทั่วประเทศ ได้ศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติกับนักโทษในเรือนจำของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด อันถือเป็นการระบายนผู้ต้องขังที่สำเร็จตามแผนได้ที่จะเป็นเหมือนการให้น้ำดีไล่น้ำเสียออกจากเรือนจำทำให้เกิดความสมดุลของจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำลดลง

เหตุผลที่ไม่อาจนำแผนบังคับโทษไปใช้ได้ทันทีเป็นการทั่วไปเพราะ งบประมาณบุคลากรและจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินไป ไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้คุม จึงควรเริ่มทำในรูปแบบโครงการนำร่องก่อน เพื่อหาคุณสมบัติของนักโทษประเภทใดที่สมควรใช้แผนบังคับโทษแบบไหนเพื่อศึกษา เมื่อได้ผลจากการศึกษาจากโครงการนำร่องมาสรุปผลและเข้าสู่กระบวนการแก้ไขหรือเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ในเรื่องแผนบังคับโทษไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ให้มีเรื่องแผนบังคับโทษไว้ เพราะในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ไทยไม่มีรายละเอียดไว้ในเรื่องข้อปฏิบัติในการรับตัวต้องมีบทบัญญัติที่บัญญัติไว้ชัดเจนในการควบคุมกระบวนการแรก รับโทษของผู้ต้องขัง และเป็นหลักที่สอดคล้องกับกฎหมายอาญา ว่าสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องขังควรได้รับการเก็บรักษาไว้ในระหว่างการดำเนินการรับโทษ จะเห็นได้ชัดว่า สำหรับกระบวนการรับโทษตามกฎหมายนั้น สิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องขังควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เนื่องจากสถานการณ์ในระยะแรกของการคุมขังนั้น เป็นสภาวะที่ยากลำบาก ซึ่งหมายความว่า โดยเฉพาะว่า ในกระบวนการแรกรับโทษของผู้ต้องขังนั้น มักจะไม่นำเสนอหรือแนะนำผู้ต้องขังคนอื่นๆทางเรือนจำจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องขังทราบเกี่ยวกับสิทธิและภาระหน้าที่ของตนว่าด้วยเรื่องการที่ผู้ต้องขังจะได้รับแจ้งกฎของการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำนั้น ผู้ต้องขังจะต้องได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ในทันทีหลังจากที่เข้าเรือนจำ และผู้คุมเรือนจำ หรือเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งจะต้องให้คำแนะนำและต้องบอกกฎที่แน่นอนแก่ผู้ต้องขัง โดยการปฐมนิเทศโดยไม่จำเป็นต้อง

ผู้คุมเรือนจำหรือว่าเป็นหัวหน้าฝ่ายแรกของเรือนจำ โดยในกรณีนี้อาจเป็นนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือแพทย์ในโรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่รวมอยู่ด้วย เพื่อเป็นการลดความเครียดจากที่ผู้ต้องขังได้รับจากการที่ต้องถูกจำคุกเป็นเวลานานให้สอดคล้องกับกระบวนการบำบัดภายใต้คือ

1. หลังจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังแล้วจะต้องเริ่มต้นด้วยการค้นหาบุคลิกภาพและความเป็นไปของชีวิตผู้ต้องขัง การค้นหาดังกล่าวอาจจะทำได้เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาบังคับโทษแล้วกรณีไม่เปิดช่องให้กระทำได้

2. การตรวจสอบจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหลายซึ่งการได้รู้ถึงข้อนี้จำเป็นสำหรับการบำบัดผู้ต้องขังอย่างมีแผนในการบังคับโทษและสำหรับการกลับเข้าสู่สังคมหลังการพ้นโทษของผู้ต้องขัง สำหรับผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาลงโทษในความผิดเฉพาะเกี่ยวกับเพศที่ต้องพิสูจน์อย่างละเอียดเป็นพิเศษว่าจะเป็นการสมควรหรือไม่ที่จะส่งตัวเขาไปยังสถานบำบัดทางสังคม

3. การวางแผนการบำบัดจะต้องได้รับการหารือกับผู้ต้องขัง

ในแผนบังคับโทษที่สำคัญนั้นจะมีการมีส่วนร่วมของผู้ต้องในการบำบัดด้วยเพราะตัวผู้ต้องขังอยู่ในสถานการณ์ที่รู้เกี่ยวกับความจำเป็นต่อการวางแผนการบำบัดของผู้ต้องขังในขณะรับโทษ และจำเป็นต่อการบริหารจัดการและการบูรณาการ ภายหลังจากที่ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัว ซึ่งการกระทำและผลกระทบควรจะได้รับการตรวจสอบในกรณีที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถพิจารณาถึงผลประโยชน์ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในระหว่างที่ผู้ต้องขังรับโทษ เมื่อกระบวนการนี้ไม่ปรากฏว่ามีความจำเป็น เมื่อคำนึงถึงระยะเวลารับโทษ โดยกระบวนการบำบัดผู้ต้องขังนั้นจะเป็นไปตามระเบียบของบทบัญญัติของการบังคับโทษ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้ต้องขังให้ได้มากที่สุดในด้านหนึ่งคือมีการบ่งชี้ขั้นตอนการตรวจสอบอย่างละเอียดเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการกำหนดให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการอย่างน้อยที่สุดปีละครั้ง เนื่องจากแผนปฏิบัติการดังกล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาตัวผู้ต้องขังและผลการวิจัยด้านบุคลิกภาพนั้น อาจจะมีความเป็นไปได้ว่าจะเริ่มต้นปฏิบัติไม่พร้อมกันเสมอไป นี่อาจจะมีผลสำหรับโทษจำคุกซึ่งมีระยะเวลายาวนาน

แต่สำหรับโทษระยะสั้นนั้น อาจจะแนะนำได้ในระยะสั้นเช่นกัน (ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุผลของบางท้องถิ่น ที่คิดว่าเรื่องนี้ไม่ควรได้รับการยกเว้น) โดยกฎที่ต่างกันเหล่านี้ ยังรวมถึงการย้ายสถานที่บำบัดทางสังคมในอีก 6 เดือน เพื่อให้ประชาชนเกิดความปลอดภัยสูงสุดจากผู้ต้องขังโทษร้ายแรง และเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกำหนดเวลาระหว่างการลงโทษ (เช่น การเพิ่มแรงจูงใจในการบำบัดของผู้ต้องขัง) อีกประการให้สังคมแน่ใจว่าเขาได้รับการแก้ไขพฤติกรรมช่วยร้าย โดยให้ทดลองเข้ามาอยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคม หรือจากแผนบังคับโทษอาจจะเลือกระบุได้ว่าผู้ต้องขังประเภทใดควรจะอยู่ในเรือนจำเปิดหรือเรือนจำปิด

ด้วยเหตุนี้จึงควรมีนโยบายออกมาโดยนำแผนบังคับโทษจำคุกรายบุคคลมาเป็นโครงการนำร่องมาปฏิบัติก่อน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เรือนจำทั่วประเทศจะได้นำไปปฏิบัติได้ การจะนำแผนบังคับโทษจำคุกรายบุคคลมาใช้เลยทั่วประเทศเป็นการทั่วไปเลยยังไม่ได้เพราะประเทศไทยยังไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้บังคับแผนบังคับโทษเหมือนประเทศเยอรมนี อีกทั้งยังมีปัญหาด้านงบประมาณ และบุคลากร โครงการนำร่องนี้จะใช้เรือนจำที่มีความพร้อมและเหมาะสมทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณมาเป็นต้นแบบ เพื่อหาผลสำรวจจากข้อมูลที่ได้จากพนักงานสอบสวน อัยการ และศาล มากำหนดเพื่อพิจารณาไว้ในแผนบังคับโทษโดยจะใช้ในกลุ่มนักโทษชั้นดี ชั้นดีมาก และชั้นดีเยี่ยมมาอยู่ในแผนเป็นตัวอย่งเพื่อหาผลจากการปรับใช้ให้รู้ถึงผลดีหรือข้อบกพร่องของการใช้บังคับ ก่อนที่จะนำกฎหมายเรื่องแผนบังคับโทษจำคุกรายบุคคลมาใช้เป็นการทั่วไป และบัญญัติเรื่องแผนบังคับโทษไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์โดยให้เป็นอำนาจหน้าที่ราชทัณฑ์เป็นผู้ใช้บังคับ โดยนำข้อมูลที่ได้จากชั้นสอบสวน ชั้นอัยการ และศาล รวมถึงข้อมูลที่เป็นผลดีและผลร้ายต่อผู้ต้องขังมาสำรวจเพื่อบำบัดก่อนเพื่อกำหนดแผนบังคับโทษที่มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละราย